

ACC. N:R M. 15905: 1-6.

Landskap: Skåne Upptecknare: Ida Holtze, Malmö
Härad: Färrestad Berättare: " "
Socken: Limmis Berättarens yrke: f. d. kontorist
Uppteckningsår: 1963 Född år 1882 i Limmis sn.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Emigration. s. 1-6.

LuF 103

23/11-63

Skriv endast på denna sida.

Emigration

förekom väl i min barndom på min hemplats såväl som annorstädes i landet. Det första fall av emigration jag hört omtalas var att min farfars syster och hennes man emigrerade, först till Bornholm, sedan till Nordamerika.

Maken var predikant och skickades av sitt samfund till dessa platser. Det bör ha varit åren 1851 eller 1852 och samfundet kan möjligen ha varit det då nybildade Rvangeliska Fosterlandsstiftelsen. De skulle ha rätt sig bra i U.S.A. Om mannen fortsatte som predikant, eller övergick till annat arbete, vet jag inte.

På slutet av 1870-talet lär en lanthandlarefamilj ha avrest till Amerika. De slog sig ner i Dakota som farmare och ha rätt sig bra, Bernen studerade och rehöll goda platser, men upphörde att meddela sig med andra o tredje släktgenerationen i Sverige. En handlande (en gros o. detalj) i en Skåne-stad reste till Amerika efter en stor re konkurs. Redda sig bra i Amerika, Betalade sina gäldemärer i Sverige, återkom o började ny affär, vilken dock ej blev lysande.

Hen for i börjen på 80-talet, återkom 1897.

103

2

Om två unga flickor från Simris församling, som 1918 och 1921
reste över Atlanten har jag hört: att den ena fick plats i
en förmögen familj, där hon efter flera år avancerade till
ekonomichef, husfäreständerska eller vad befattningen
kallades. Hon fick en lägenhet på tre rum, veranda, sällskapsrum m.m.m.
Hon gifte sig o fick familj. Maken var ej anställd i
familjen, men hela familjen bodde kvar, och gör det möjli-
gen än. Hennes ena dotter var i Sverige för några år desan
med en studentgrupp. Den andra flickan blev gift med en
irländare o lär ha det mycket bra.
Min farbror emigrerade från Stockholm i början av 1890-talet.
Han var dekorationsmålare o reste ur landet, ef er en bygg-
nadsstrejk, där han förlorat det mesta han ägde. Hustru o.
två barn. Flickan var 4 år o pojken 1 1/2. Föräldrarna skildes
efter några år. Flickan stannade hos modern o gossen gick
med sin far. Min farbror for då till Connecticut. Fäster stannade
i Froklyn, dit de först for. Min kusin Gertrud, som
varit i Sverige några gånger och som talar mycket god
svenska har berättat, att familjen nog hade det smått i
början, men sedan fick de t bättre o bättre. Farbror var
skicklig yrkesman. Han gjorde upp skizzer till tak o.

väggmålningar. Han hämtades till millionärsvillor, där han fick förbinda sig att stanna, tills arbetet blev färdigt, att sedan lämna ritningar kvar o inte utföra samma arbete till deras bekanta. Vi skulle kunnat vara mycket rika, sade min kusin, men pappa förstod aldrig, att göra pengar på sina kunskaper. Min kvinnliga kusin har arbetat mycket, har varit gift med en amerikan med indianskt påbrå, är änka o har ett som hon säger patricierhus en av Conn:S städer, där hon hyr ut 14 enkelrum o själv disponerar 4 rum. Hennes bror, som trots klenhet i barndomen bleb en college-man, är förmögen.. Detta "he is a college-man" var hennes slutprd, då hon ville beteckna någon som fullgod medborgare. Han har haft maskin-o byggnadsmaterialfirma. Han har villa i Florida, har tidvis haft eget flygplan, men tycks ha dragit sig en hel del från affärerna nu. Han förstår ej svenska. Har varit här en gång tillsammans med pretentiös, men väluppfostrad och vänlig hustru..

Flera unga pojkar ,födda på 1880-talet reste till Amerika. Några ha varit hemma. De blev goda amerikaner.

Ja, jag kanske borde nämna att av mina kusinbarn är en fotsäkringsman, två ha övertagit faderns firma och en flicka har gift sig med en man, som trodde sig kunna allt, men misslyck-

ades med det mesta och nu arbetar för statens räk-
ning o försörjer familjen nöjaktigt. Amerikan.

Det hände naturligtvis, att sjömännen från min hemtrakt
mönstrade med amerikare, e, er australianfarare, rym-
de eller avmönstrade, då de kommo fram o blev kvar i det främmande
landet. Ronnare var en yrkesgrupp som fruktades av alla
mödrar till de unga män, som gav sig ut på långtur. De

ope rerade i hamnstäderna, hade vanligen rum för resande,
lockade de ynglingar att rymma, som hade kontrakt på resa
från Sverige till Sverige åter, lät dem bo till dess deras till-
gångar tog slut o litet längre, skaffade dem sedan hyra o tog för-
skott på denna o behöll som god pris de värdesaker, som yng-
lingen hunnit skaffa sig, innan han rymde från fartyget.

Ibland kastades de ut i storstaden o det finns många
historier, om hur svårt de hade, innan de kom på
grön kvist.

Om själva emigrationen hörde jag ofta talas. Det lät
i stil med "Utvandrarnas" resa. Man for Malmö-Köpenhamn-Esbjrgs-
Grimsby eller Hull-å Liverpool-å New-York. Konkurrensen
mellan de olika "slavhandlarbolagen" var några år stor. En nu
96-årig dam, som vid 17 års ålder var anställd vid Cunard-
liniens kontor, påstår att hon sålt många amerikabiljetter

för 50 kronor stycket. Det låter ofattbart nu, men hon påstår, att det är sanning.

De unga flickor, som under sista decenniet efter studentexamen rest, med förkärlek till Princeton. o där tagit plats som hembiträden äro ju många. Om tte sådana öden vet jag: 1962 for en studentska till Princeton. Hade plats hos en advokatfamilj. (Efter annons) Familjen skickade biljett, vilken hon skulle netala med 100 dollars i månaden i 10 månader. Ett år skulle hon stanna. Flickan var duktig, familjen nöjd o. kontakten fortsätter. Då hon reste hem hade hon husets unga dotter med sig hem. De for båda åter tillsammans. Studentiskan var då förlovad o gifte sig strax efter med en man, som nu har en framskjuten ställning inom ett ämbetsverk. De ha bott i New-Jersey, Japan. England o nu i Am rika. Hon hade turen att hos advokatfamiljen träffa en barnlös dam, som intrösserade sig för henne, gjorde henne bekant med universitetsungdomar, ville låna henne kläder o assessoerar till bjudningar, vilket flickan motsatte sej, med förklaring, att hennes enkla gararderob var smakfullare. På en universitetsbal träffade hon en ung man, som frågade, om hon var skotska. Ne, hon var skånska, från Malmö o hette ~~XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX~~

Ulla Svensson . Den unge mannen verkade förvånad o undrade, om
alla flickor i Malmö var långa o blonda o hette Ulla
Svensson. Nej, men vi är kanske några stycken, menade
flickan. Ja, han hade träffat en flicka på Västkusten
i Sverige i somras med samma namn o nästan samma urseende.
Då är Ni Gayton! Jo, det var han. Flickorna var väninnor
o Gayton berättade, att han slutet skriva till Ulla 2, då han
ansåg det meningslöst. Efter samtal med denna Ulla gick han hem
o skrev till sin sommarflicka. Sedan 1955 är de gifta.

Bosatta i staten Washington Den tredje flickan trä ffade
sitt öde på överresan yill U.S.A , sjösjuk o eländig. Hon
hade även plats o Princeton, men råkade ej så väl ut, som
flivkan nr 1. Kanske var hon ej heller så lämplig för
hushållsarbete. Hon är dock mistress nu.

Ett par svenske flickor, som rest ut under löfte att
fullgöra ett ård hushållsarbete, men fullgjort sitt uppdrag illa
har jag även hört talas om.

==== =====